

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ
ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΒ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ (31/8/2014)

Η ερμηνεία του Συμβόλου της Πίστεως (52)
«Αμὴν» - Η επισφράγιση

Φθάσαμε στο τέλος της ερμηνευτικής προσέγγισης του Συμβόλου της Πίστεως, αγαπητοί μου, που μας συνόδευσε καθ' όλη τη διάρκεια του Εκκλ/κού έτους που εκπνέει σήμερα. Και όπως όλα μέσα στη Λειτουργική τάξη της Εκκλησίας, έτσι και ο όρος της Ορθοδόξου Πίστεως μας, τελειώνει με την λέξη «Αμὴν»· μια λέξη τόσο μικρή και συνηθισμένη, τόσο συχνά επαναλαμβανόμενη, ώστε να μην τής δίδουμε την πρέπουσα σημασία και να τη θεωρούμε ασήμαντη. Αλλά, μόνο ασήμαντη δεν είναι και αυτό θα προσπαθήσουμε να καταδείξουμε στην σημερινή μας ομιλία.

«Η λέξη «Αμὴν» είναι εβραϊκή και σημαίνει «πραγματικά, ας γίνει». Απαντάται συχνότατα τόσο στην Παλαιά, όσο και στην Καινή Διαθήκη. Ο Κύριός μας στην αρχή πολλών λόγων Του ξεκινά με τη φράση *αμὴν, αμὴν λέγω υμίν*¹, που σημαίνει «αληθινά σας λέγω» ή «σας διαβεβαιώ». Εκτός από τους Ευαγγελιστές, η λέξη «Αμὴν» αναφέρεται, αρκετές φορές, στις επιστολές του Αποστόλου Παύλου², αλλά και στην Αποκάλυψη. Έτσι, λοιπόν, εξ αρχής χρησιμοποιήθηκε στη λατρεία της Εκκλησίας το «Αμὴν» και μάλιστα όχι μόνο ως απάντηση, αλλά και ως επιβεβαίωση και επικύρωση του λαού στις ευχές του προεστώτος της Συνάξεως³

Το «Αμὴν», ως εκ τούτου, είναι η ακροτελεύτια λέξη όλων των προσευχών και των Λειτουργικών πράξεων της Εκκλησίας μας. Οι πράξεις αυτές είναι δοξολογικές του ονόματος του Θεού, το δε περιεχόμενό τους απολήγει πάντοτε και αποσκοπεί στο γεγονός της σωτηρίας. «Έτσι, λοιπόν και το «Αμὴν», που τόσο συχνά χρησιμοποιεί η Εκκλησία, υποδηλώνει και αναφέρει και βεβαιώνει την ανθρώπινη συμμετοχή στο έργο της σωτηρίας του. Γιατί όλη τη σωτηρία μας την ενεργεί, την βοηθά και την ολοκληρώνει το Θεϊόν έλεος, αλλά χρειάζεται απαραίτητως και η προσωπική συμφωνία του ανθρώπου, με το να καταθέτει ολόκληρη την θέλησή του, λέγοντας με επίγνωση το «Αμὴν»⁴.

Στην περίπτωση του Συμβόλου της Πίστεως το «Αμὴν» είναι επιφώνημα επιβεβαιωτικό, για τα πρώτα άρθρα, που αφορούν στην πίστη των Ορθοδόξων στην Αγία Τριάδα και στο γεγονός της Εκκλησίας και ευκτικό, στα δύο τελευταία άρθρα, που αφορούν στην

¹ Ιωάν. 16,23

² Α΄ Κορ. 14,16

³ Αρχιμ. Αμφιλόχιος Μήλτος, «Πληροφόρηση», Φεβρουάριος 2011, σελ. 10

⁴ Π. Μ. Σωτήρχος, «Ο Ποιμὴν», Ιερά Μητρόπολη Μυτιλήνης, Ιούλιος 2010, σελ. 186

ομολογία του Βαπτίσματος *εις άφεσιν αμαρτιών* και στην προσδοκία για την ανάσταση των νεκρών και την αιώνια ζωή. Λέγοντας το «Αμήν» δηλώνουμε την ελεύθερη συμφωνία μας με τα όσα δηλώνουμε ως πίστη και προσδοκία και με αυτό επισφραγίζουμε αυτή τη συμφωνία. Αυτό σημαίνει ότι μετά το «Αμήν» ούτε να προσθέσουμε, ούτε να αφαιρέσουμε μπορούμε το παραμικρό από το Σύμβολο της Πίστεως, το οποίο όρισαν οι Πατέρες των δύο πρώτων Οικουμενικών Συνόδων και ότι μία τέτοια απόπειρα αλλοίωσης του περιεχομένου του συνιστά παραχάραξη της Ορθόδοξης πίστεως, που οδηγεί στην αίρεση.

Έχοντας διδαχθεί, έστω και με τρόπο συνοπτικό, αδελφοί μου, το ακριβές περιεχόμενο της Ορθόδοξης Πίστεως μας, όπως το κατέγραψε στο γνωστό μας «Πιστεύω» η Θεοκίνητη έμπνευση και γραφίδα των Αγίων Πατέρων και επικύρωσε η συνείδηση της Εκκλησίας μας στους αιώνες, μπορούμε, πλέον, να προσεγγίζουμε τα θέματα της πίστεως με πιο ώριμο και αυθεντικό τρόπο, ξεφεύγοντας από τον πειρασμό της επιφανειακής ή εθιμικής θρησκευτικότητας. Γι' αυτό, από τούδε και στο εξής, η απαγγελία του Συμβόλου της Πίστεως, που πρέπει να γίνεται από όλο το εκκλησίασμα, Κλήρο και λαό, ας γίνεται με την καθαρή και απόλυτη συνείδηση ότι το «Πιστεύω» είναι «το Θείον και ιερότατο και τέλειο, σε όλα, σημείο της ευσέβειάς μας, είναι η ομολογία των Πατέρων, ο όρος της αληθινής πίστεως. Γι' αυτό ας τον φυλάξουμε στην καρδιά και στα στήθη μας και με την ψυχή και την γλώσσα και τα χείλη, με παρρησία ας το ομολογούμε και ας το φυλάττουμε, μέχρι τέλους, ασάλευτο και ανόθευτο και ακαινοτόμητο, ως μία ιερή παρακαταθήκη των Θεοφρούρητων, Θεοδόξαστων και Θεοκίνητων Πατέρων, ούτως ώστε, με τις πρεσβείες τους και όλων των Αγίων και των Αγγέλων και της Αειπαρθένου Μητρός, της μόνης Παναγίας και αληθινής Θεομήτορος του Σωτήρος ημών και Θεού Ιησού Χριστού, ως δώρο καθαρό την καλή αυτή ομολογία να προσφέρουμε στη πάνσεπτη Τριάδα και να ελευθερωθούμε της αιώνιου κολάσεως και ν' απολαύσουμε την αιώνια, συν Χριστώ, Θεία Βασιλεία και δόξα, δοξάζοντες αιωνίως Αυτόν τον Μονογενή Υιόν του Θεού, του ζώντος, συν τω προαιωνίω αυτού Πατρί και τω Παναγίω Πνεύματι. ΑΜΗΝ»⁵

⁵ Άγιος Συμεών Θεσσαλονίκης, «Τα Άπαντα», τόμος Β', σελ. 157